

E-learning w pracy nauczyciela bibliotekarza – warsztaty metodyczne w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie

Impulsem do zajęcia się zagadnieniem e-learningu była dla nas konferencja „E-learning wyzwaniem dla bibliotek”, która odbyła się we wrześniu ubiegłego roku w Elblągu. Przedstawione tam teoretyczne i praktyczne aspekty funkcjonowania zdalnej edukacji były dla nas zachętą i inspiracją do aktywnego włączenia się w ten proces. Szczególnie ważne okazały się warsztaty, podczas których osobiście przekonaaliśmy się, że dzięki platformie Moodle jesteśmy w stanie tworzyć e-kursy w oparciu o posiadany w Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej sprzęt komputerowy oraz że instalacja i korzystanie z niej są całkowicie bezpłatne, co ma ogromne znaczenie w przypadku placówek oświatowych. Po zainstalowaniu z pomocą informatyka platformy Moodle na serwer biblioteczny stanęliśmy przed dylematem, jakiego rodzaju kursy i do kogo skierowane mielibyśmy tworzyć. Swoją ofertę postanowiliśmy skierować przede wszystkim do nauczycieli bibliotekarzy (w tym pracowników naszej instytucji) oraz do studentów pierwszego roku szkół wyższych, z którymi nasza Biblioteka ma podpisane umowy. Doszliśmy też do wniosku, że samo stworzenie e-kursu i umieszczenie go na stronie internetowej nie zachęci użytkowników do wzięcia w nim udziału, gdyż nadal spora część osób nie korzysta z katalogów komputerowych, wybierając kartkowy i nie wie o istnieniu naszej strony internetowej.

Przed warsztatami przeprowadzone zostało szkolenie rady pedagogicznej PBW w Lublinie, w celu zapoznania pracowników z zagadnieniem nauczania na odległość i przećwiczenia przygotowanego materiału oraz znalezienia chętnych osób do prowadzenia e-szkoleń. Do bibliotek szkolnych wysłaliśmy maile z zapytaniem, czy nauczyciele tam pracujący byliby chętni wziąć udział w szkoleniu na temat e-learningu i czy w ogóle są zainteresowani tym zagadnieniem. Natomiast studentom zaproponowaliśmy szkolenie biblioteczne on-line zamiast tradycyjnych lekcji bibliotecznych. Pytaliśmy ich o to bezpośrednio w czasie prowadzenia przez nas lekcji bibliotecznych w ramach promocji księgozbioru i usług PBW, które odbywają się na terenie szkół wyższych w pracowniach internetowych.

Warsztaty prowadzone w PBW w Lublinie podzielone zostały na dwie części. Część teoretyczną, która odbyła się w sali konferencyjnej i część praktyczną, do której wykorzystano komputery Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej. W czasie trwania części teoretycznej słuchaczom przedstawiona została prezentacja multimedialna. Prezentacja została podzielona na grupy tematyczne, w których staraliśmy się przybliżyć teorię jak i przedstawić przykładowe wykorzystanie e-learningu w pracy nauczycieli i bibliotekarzy. W pierwszej części prezentacji opisaliśmy nazewnictwo związane z prezentowanym zagadnieniem, jak i genezę samej nazwy „e-learning”. Staraliśmy się wskazać potencjalnych odbiorców kursów e-learningowych i korzyści, jakie może odnieść instytucja wprowadzająca tę formę nauczania. Kolejny dział naszej prezentacji opisuje wykorzystanie zdalnego nauczania w różnych dziedzinach ludzkiego życia. Przedstawiliśmy możliwości nauczania na odległość w szkolnictwie wyższym, w przedsiębiorstwach i edukacji nauczycieli. Staraliśmy się wskazać możliwości wykorzystania tego narzędzia w pracy bibliotekarzy, dzieląc ten dział naszej prezentacji na dwie grupy. Pierwsza grupa opisuje sposób wykorzystania platform e-learningowych do podnoszenia umiejętności potrzebnych w pracy, poznawania języków obcych, wymieniań doświadczeń z innymi bibliotekarzami i zdobywania materiałów dydaktycznych. W drugiej części opisaliśmy wykorzystanie zdalnej edukacji do promocji biblioteki i nauczania czytelników. W celu przybliżenia słuchaczom zagadnień teoretycznych omówiliśmy działanie i podstawowe funkcje platformy Moodle. Na zakończenie części teoretycznej zaprezentowaliśmy wady i zalety wynikające z wykorzystywania platformy i całej technologii e-learningowej. Do każdej omawianej kwestii przedstawiane były przykłady z platform różnych uczelni, instytucji, szkół i bibliotek. Nauczyciele bibliotekarze biorący udział w warsztatach z wielkim zainteresowaniem podeszli do prezentowanego materiału. Podejmowali dyskusję, proponowali nowe rozwiązania i pytali o udostępnienie prezentacji i stworzenie zestawienia bibliograficznego w celu przybliżenia zdobytej wiedzy. Idąc naprzeciw oczekiwaniom odbiorców naszego szkolenia umieściliśmy na stronie internetowej PBW w Lublinie prezentację wykorzystaną w traktacie szkolenia i stworzone przez nas zestawienie bibliograficzne „E-learning w pracy nauczyciela bibliotekarza” (zestawienie bibliograficzne w wyborze).

Część praktyczna warsztatów została przeprowadzona przy wykorzystaniu sprzętu Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej, które znajduje się w czytelni PBW w Lublinie. W celu umożliwienia dość swobodnych i komfortowych warunków pracy

przewidzieliśmy po dwie osoby na każde stanowisko komputerowe. Ten podział z jednej strony ograniczył liczbę słuchaczy (po 12 osób, choć zawsze przychodziło więcej niż było zgłoszonych), z drugiej zaś pozwolił na dość dokładne przeprowadzenie ćwiczeń i możliwość indywidualnego podejścia do każdego nauczyciela. Część praktyczną rozpoczęliśmy od nauki logowania się na platformę. Pierwszym etapem ćwiczeń było załogowanie uczestników i podanie materiałów potrzebnych do zapoznania się z funkcjonowaniem platformy Moodle. Po krótkim wstępie i omówieniu wszystkich zadań nauczyciele przystąpili do specjalnie stworzonej na potrzeby kursu lekcji „Wizyta w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie”. Wykonanie wszystkich poleceń i analiza przedstawionego materiału pozwoliła słuchaczom wykonać prosty test w celu sprawdzenia przyswojonej wiedzy. Po wykonaniu wszystkich zadań i poprawnym rozwiązaniu testu, w miarę naszej wiedzy staraliśmy się indywidualnie odpowiadać na powstałe w trakcie szkolenia pytania i wątpliwości. Ponadto na życzenie uczestników szkolenia przygotowujemy się do dalszego prowadzenia warsztatów, tym razem dotyczących obsługi platformy Moodle, umieszczania na niej kursów internetowych, lekcji bibliotecznych, quizów tematycznych i konkursów.

Mamy nadzieję, że przeprowadzone przez nas warsztaty nie tylko przybliżyły i zapoznały uczestników z samą ideą e-learningu, ale również zachęciły nauczycieli do dalszej pracy w tym kierunku, by z czasem kursy e-learningowe stały się jednym z głównych elementów oferty edukacyjnej placówek oświatowych.

SCENARIUSZ WARSZTATÓW METODYCZNYCH „E-LEARNING W PRACY NAUCZYCIELE BIBLIOTEKARZA”

Temat: *E-learning w pracy nauczyciela bibliotekarza*

Cel główny: Poznanie zagadnień teoretycznych dotyczących e-learningu, praktyczne wprowadzenie to pracy z platformą Moodle

Cele operacyjne

Uczestnicy warsztatów:

- znają nazewnictwo związane z prezentowanym zagadnieniem,
- potrafią wskazać obszary wykorzystania e-learningu,
- wiedzą w jaki sposób mogą zastosować narzędzia e-learningowe w pracy zawodowej
- posiadają teoretyczną wiedzę z zakresu posługiwania się platformą Moodle, potrafią logować się na platformę, zapisywać na kurs i wykonywać proste polecenia i testy.

Czas trwania warsztatów: 90 minut

Metody:

- Wykład aktywizujący połączony z prezentacją multimedialną
- Zajęcia warsztatowe

Materiały i środki dydaktyczne

- Prezentacja multimedialna
- Wydruki materiałów zawierających slajdy z prezentacji
- Zestawienie bibliograficzne *E-learning w pracy nauczyciela bibliotekarza (zestawienie bibliograficzne w wyborze)*
- Komputery Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej
- Lekcja na platformie Moodle Biblioteki *Wizyta w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkie im. KEN w Lublinie*
- Wydruk materiałów i poleceń do ćwiczeń na platformie Moodle

Przebieg warsztatów:

Część teoretyczna

- Prezentacja nazewnictwa związanego z zagadnieniem e-learningu
- Wskazanie potencjalnych odbiorców kursów
- Przedstawienie możliwości wykorzystania e-learningu w szkolnictwie wyższym, przedsiębiorstwach, pracy nauczycieli
- Pokazanie możliwości wykorzystania e-nauczania w pracy nauczyciela bibliotekarza
- Poparcie wszystkich teoretycznych zastosowań e-learningu przykładami konkretnych platform instytucji oświatowych, przedsiębiorstw, szkół wyższych i bibliotek
- Zapoznanie uczestników w platformą Moodle, możliwościami jej wykorzystania i teorią poruszania się po zasobach platformy

Część praktyczna

- Nauka logowania do platformy Moodle
- Przeprowadzenie lekcji *Wizyta w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie*
- Rozwiązanie przez uczestników kursu testu sprawdzającego wiedzę z lekcji *Wizyta w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie*
- Odpowiedź na powstałe w trakcie szkolenia pytania

Rozdanie zaświadczeń o ukończeniu kursu i pożegnanie z uczestnikami

Joanna Tarasiewicz
Maciej Sztorc

Artykuł ukazał się w pracy pt. „*E-learning – nowe aspekty : materiały z ogólnopolskiej konferencji Warszawa 14-15 września 2010 r.*” [red. tomu Bożena Boryczka], Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2011, s. 164-168